

Drzew coraz mniej, lasów za mało... Jakie wnioski z badań nad przyrodą w Cieszynie?

Data publikacji: 20.04.2023 18:55

W ubiegłym roku (2022) dzięki wykorzystaniu unijnych funduszy sporządzono opracowanie „Standardy kształtowania i zarządzania terenami zieleni Miasta Cieszyn”. Znane są już analizy i wnioski.

Przeanalizowano cieszyńską zieleni, fot. arc. ox.pl/indi

Opracowanie powstałe w pracowni dr hab. inż. Edyty Rosłon-Szeryńskiej zawiera wytyczne i zalecenia w zakresie kształtowania i zarządzania terenami zieleni Cieszyna uwzględniające uwagi zebrane w sondażu diagnostycznym oraz podczas konsultacji z jednostkami Gminy i mieszkańcami. Składa się ono 4 tomów zawierających syntetyczne opisy wraz z wytycznymi wzbogaconymi o ryciny, mapy, diagramy i schematy na następujący temat: Analizy systemu przyrodniczego Cieszyna, Ochrona zieleni Cieszyna, Kształtowanie zieleni Cieszyna, Utrzymanie zieleni Cieszyna.

Za mało lasów – tylko 7% powierzchni miasta

Jak można przeczytać w „Standardach kształtowania i zarządzania terenami zieleni Miasta Cieszyn” w tomie I - lasów Cieszyn ma mało, mniej niż procentowy udział lasów w województwie śląskim:

- Lasy na terenie Cieszyna zajmują ok. 206 ha, co stanowi zaledwie 7% powierzchni miasta. Tereny zadrzewione zajmują 9,55% całej powierzchni Cieszyna. Ponad 63% cieszyńskich lasów (134 ha) stanowią lasy własności Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Ustroń. Lasy gminne zajmują 19 ha, a prywatne 32ha. Dla porównania, w województwie śląskim lasy stanowią ponad 32% powierzchni. [...] Zakłada się [https://www.archiwum.cieszyn.pl/?p=categoriesShow&iCategory=90 - przyp. Red.], że docelowo tereny leśne w Cieszynie powinny zajmować ok. 430 ha, czyli stanowić ok. 15% powierzchni Cieszyna.

Za mało nasadzeń

W opracowaniu przeanalizowano rozwój terenów zieleni oraz liczbę nasadzeń i wycinek drzew oraz krzewów w Cieszynie w latach 2012-2021 na podstawie danych GUS.

"W tym okresie powierzchnia lasów gminnych, parków, zieleńców, cmentarzy czy zieleni przyulicznej nie uległa zmianie. Wahania nieznaczne dotyczą powierzchni terenów zieleni osiedlowej. W 2012 roku powierzchnia zieleni osiedlowej wyniosła 38,5 ha. W latach 2013-2014 zmniejszyła się do 32,47 ha. W 2015 roku wyniosła 38,51ha, a w latach 2016-2017 34,86 ha. Od roku 2018 do 2021 powierzchnia terenów zieleni osiedlowej wynosi 37,23 ha.

Biorąc pod uwagę gospodarkę dendroflorą, tendencja jest spadkowa zarówno pod względem ubytków, jak i nasadzeń drzew. Najwięcej drzew ubyło w roku 2013 (465), 2012 (244) i w 2017 (223). Najmniej drzew usunięto w roku 2021 (79), 2018 (81) i 2015 (112 okazów). Średnia liczba drzew usuwanych co roku w tym okresie to 179 sztuk, a sadzonych -90 sztuk."

Nowych drzew względem liczby drzew wycinanych jest dwukrotnie mniej, co oznacza, że na miejsce dwóch usuniętych drzew pojawia się tylko jedno nowe.

"Współczynnik nasadzeń kompensacyjnych wynosi więc 0,505, podczas gdy powinien być przynajmniej na poziomie 1,0. Najwięcej drzew posadzono w roku 2012 (124) i 2014 (119), najmniej w roku 2021 (48 sztuk) i w latach 2020, 2019 (po 70 okazów). Sumaryczna liczba wyciętych drzew w ciągu 10 lat wyniosła 1787 sztuk. Sumaryczna liczba

nasadzonych drzew w ciągu 10 lat wyniosła 902 sztuki, co daje stratę 885 drzew w ciągu 10 lat."

Jak mieszkańcy Cieszyna oceniają pod względem zieleni miasto?

Opracowanie zawiera również wyniki ankiet prowadzonych wśród mieszkańców. Wynika z nich, że mieszkańcy po części zadowoleni z poziomu zieleni w mieście: *"W opinii części mieszkańców Cieszyn ma optymalną wielkość, stanowi zielone płuca Śląska Cieszyńskiego, pod względem walorów przyrodniczych wyróżnia się pozytywnie wśród miast śląskich."*

Choć dostrzegają też problem z małą ilością i jakością drzew: *"Problem z drzewami w Cieszynie dostrzega wielu respondentów. 89% ankietowanych oceniło stan drzew miejskich jako średni. 86% badanych jest też za wprowadzeniem większej ilości drzew do miasta."*

Wśród najpopularniejszych terenów zieleni Cieszyna znalazły się liczne parki i ciągi spacerowe nadbrzeża rzeki Olzy, tak po polskiej, jak i czeskiej stronie.

"Są to Rezerwat Lasek Miejski na Olzą, Wzgórze Zamkowe, Puńcówka, Park Pod Wałką. Wśród najpopularniejszych parków śródmiejskich wymieniono Park Pokoju, Park Miejski Cieślarówka, a ponadto ciąg spacerowy wzdłuż Alei Łyska. Popularnością wśród mieszkańców cieszy się zielenie nieurzędzona obszarów leśnych i zadrzewień dolin rzecznych."

Jak podkreślają autorzy raportu, mieszkańcy pozytywnie odbierają inicjatywy zakładania szlaków spacerowych, takich jak Cieszyński Szlak Kwitnących Magnolii (2005) czy Ogród dwóch brzegów (2006-2007).

Przy pytaniach o rewitalizację, czy też o to jakie tereny wymagają odnowienia, wg mieszkańców jest Amfiteatr i park Liburnia, ale także Rynek - Wśród obiektów wymagających rewitalizacji wskazywano często na rynek cieszyński ze względu na brak zieleni i drzew. W obawie przed zdeptaniem i niszczeniem wskazywano jako wymagające ochrony popularne tereny zieleni i ciągi spacerowe, takie jak: Lasek Miejski, Park Pokoju, bulwary nad Olzą czy Aleja Łyska. Ponadto wymieniano parki przykościelne zakładane na terenie dawnych cmentarzy, w tym przy kościele Św. Jerzego, Św. Trójcy, park obok Kościoła.

Całość opracowania znaleźć można na [stronie Urzędu Miasta](#).